

Többes számú főnevek új jelentésben

Vannak olyan főnevek, amelyek többes számban új jelentést kapnak. A **custom** szó jelentése például *szokás*, azonban többes számba téve: **customs**, a jelentése pedig *vám(vizsgálat)*.

Ezekben az esetekben mindkét szó külön címszóba kerül.

custom ['kʌstəm] <fn> [C, U] **1.** szokás: *social customs* társadalmi szokások * *as was his custom* szokása szerint * *It's the custom of the country.* Errefelé így szokás. **2.** vevőkör: *take away custom* elviszi a vevőkört

customs ['kʌstəmz] <fn> [pl] **1.** vám(vizsgálat): *go through customs and passport control* átmegy az útlevél- és vámvizsgálaton * *customs officer* vámtiszt * *customs clearance* vámkezelés; vámvizsgálat * *customs inspection* vámvizsgálat **2.** (fizetendő) vám: *pay customs* vámot fizet

Vannak azonban olyan esetek, amikor az alapszó egyik jelentésébe is besorolható a többes számú alak:

¹sense [sens] <fn> **1.** [C] érzék: *the five senses* az öt érzék * *a good sense of smell* jó szagló-érezék * *sense of taste* ízérezék **2.** [U] tudat; érzék; fogékonyság; érzet; érzés: *sense of duty* kötelességtudat * *a good sense of humour* jó humorérezék * *a good business sense* jó üzleti érzék * *sense of guilt* büntudat * *sense of responsibility* felelősségérzet **3. senses** [pl] értelem; tudat; ész **4.** [C, U] felfogás; vélemény **5.** [U] józan ész; gyakorlati tudás: *a man of sense* értelmes ember **6.** [C] (szóé stb.) jelentés: *This word has several senses.* Ennek a szónak több jelentése van.

♦ **be in one's right senses** épeszű ♦ **bring sy to his senses** jobb belátásra bír vkit ♦ **come to one's senses** 1. magához tér 2. észre tér ♦ **in a sense** bizonyos értelemben ♦ **make sense** 1. van értelme 2. észszerű ♦ **make sense out of sg** megért vmit; értelmez vmit hogyan ♦ **nobody in their right senses** ép ésszel senki... ♦ **be out of one's senses** elment az esze ♦ **have taken leave of one's senses** teljesen elment az esze ♦ **talk sense** értelmesen/okosan beszél; igaza van

27. feladat

Egészítsd ki a táblázatot! Keresd ki a tanulószótáradban a többes számú főneveket, és nézd meg, hogy ezek az alakok jelentésük miatt külön címszóba kerültek-e, vagy jelentésszámok után vastagon szedve vannak kiemelve! Esetleg nincs is speciális, külön jelentése, ezért a szótár nem vette fel külön őket? ➔ B1-B2

Szó	Jelentése	Hol találtad a szótárban?
goods		
papers		
topics		
senses		
pens		
glasses		

Az idiómák megtalálása

Az idiómák olyan állandósult szókapcsolatok, amelyeknek a benne található szavaktól független, önálló jelentésük van, azaz amelyek összjelentése nem az azokat alkotó egyes szavak jelentésének „összege”. Éppen ezért a tanulószótárban ezeket mindig a szócikkek végén, rombuszszal bevezetve, vastagon szedve találod meg.

bread [bred] <fn> [U] **kenyér**: *a loaf of bread* egy (egész) kenyér * *earn one's bread* kenyeret/pénzt keres
 ♦ **know which side one's bread is buttered** biz 1. tudja honnan fúj a szél 2. megvan a magához való esze

víz <fn> **water**: *egy pohár víz* a glass of water
 * *folyó víz* running water * *víz alatt* under water
 ♦ **felkapja a vizet** fly* off the handle
 ♦ **Lassú víz partot mos.** Still waters run deep. ♦ **vizet hord a Dunába** carry/take* coals to Newcastle

Az idiómák esetében a kulcsszó ismerete nagyon fontos, hiszen a szókapcsolat a benne található szavak egyike alatt lesz megtalálható. A kulcsszó legtöbbször a szókapcsolatban található első főnév (lásd a fenti példa – **bread**). Ha nincs a szókapcsolatban főnév, akkor az első ige (kivéve a szabály alól a létige és a leggyakoribb angol igék, pl. have, take). Ha ige sincs, akkor az első melléknév vagy határozószó, esetleg névmás alatt található a keresett kifejezés.

28. feladat

a) Milyen idiómákat találsz a következő szócikkek alatt a tanulószótárban? ➡ A2

Szócikk	Angol idióma	Magyar megfelelő
anger <fn>		
¹ hope <fn>		
monkey <fn>		
¹ search <ige>		
² most <névm>		

b) Milyen idiómákat találsz a következő szócikkek alatt a tanulószótárban? ➡ A2

Szócikk	Magyar idióma	Angol megfelelő
világ <fn>		
lyuk <fn>		
kutya <fn>		
béke <fn>		
betelik <ige>		

c) A tanulószótár mely szócikkei alatt találod meg az alábbi idiómákat? Próbáld meg lefordítani a mondatokat! ➡ B1-B2

'Why didn't he say anything to you?' 'Search me!' .....

Robert is nice but **not really my cup of tea.** .....

His uncle definitely **has a screw loose** – I don't really trust him. ....

You're going to have to **pull your socks up** if you want to pass the exam. ....

Az igék alakjai

Az angol igék sokféle formát ölthetnek mondatba helyezve (**play**: plays; playing; played / **drink**: drinks; drinking; drank; drunk). Az igék alapalakja, vagy más néven szótári alakja: a to nélküli és ragozatlan ige (például: **play**; **drink**). Ezeket az alapalakokat ismerned kell, hiszen a tanulószótárban az igei címszavak mindig az alapalakban vannak feltüntetve.

29. feladat

Karikázd be a felsorolt igei alakok közül az alapalakot! ➡ A2

playing; play; played; plays

learning; learns; learned; learn

solves, solving, solve; solved

work; works; working; worked

checks; check; checked; checking

looked; looks; look; looking

bought; buys; buying; buy

Rendhagyó igék

A fenti igealakok közül a **buy** ige más, mint a többi, hiszen ebben az esetben rendhagyó igeről van szó. Ha nem ismered az igt, illetve a rendhagyó alakját, akkor nehéz az alapalakot kitalálni. Ezekben az esetekben mindig segít a tanulószótár, hiszen utaló szócikkek formájában mindig megtalálod az ige rendhagyó alakját is a címszavak között (az *angol–magyar* részben):

bought [bɔ:t] → **buy**

A **bought** szó jelentését tehát a **buy** szócikkben találod meg, ezt jelenti a nyíl a fenti példában. A kiejtést azonban mindig megadjuk az utaló szócikkekben is.

TIPP

A rendhagyó igék listáját a függelékben összegyűjtve is megtalálhatod, így könnyen megtanulhatók az igék alakjai és kiejtésük. Ezenkívül minden rendhagyó ige zárójelben is szerepel az alapalak szócikkében:

buy [bai] <ige> (bought, bought) **1.** (meg)vásárol; (meg)vesz: *He bought me a new hat.* Vett nekem egy új kalapot. **2.** biz bevesz;

TIPP

A rendhagyó igéket a *magyar–angol* részben csillaggal jelöli a szótár:

vásárol <ige> **1.** buy*; *purchase*: új autót vásárol buy a new car **2.** (üzleteket jár) shop; go* shopping; do* the shopping: *Hetente kétszer vásárol.* He does the shopping twice a week.

30. feladat

a) Keresd ki a következő rendhagyó igék alapalakját és jelentését! ➡ **A2**

	Alapalak	Magyar megfelelő
bought		
drove		
flew		
gave		
slept		
won		

b) Keresd ki a következő rendhagyó igék alapalakját és jelentését! ➡ **B1–B2**

	Alapalak	Magyar megfelelő
bled		
drawn		
lain		
risen		
slid		
wept		

c) Egészítsd ki a mondatokat a megadott igék múlt idejű alakjával! ➡ **A2**

- drink   We ..... a cup of tea.
 feed   My mother ..... the cat yesterday.
 buy   I ..... some bread.
 give   He ..... me a book.
 eat   The mouse ..... the cheese.
 write   I ..... a letter.

d) Egészítsd ki a mondatokat a megadott igék múlt idejű alakjával! ➡ **B1–B2**

- lend   I ..... them some money yesterday.
 creep   The children ..... out of the room.

keep	He ..... his promise.
spend	The ship ..... a few days in port.
beat	She ..... me at chess.
teach	He ..... English to me.

A melléknevek alakjai

Az érintett szócikkekben a melléknevek rendhagyó alakjai is megtalálhatóak (az *angol–magyar* részben):

¹good [gʊd] <mn> (better, best) **1.** jó; kifogástalan; kellemes: *a good film* jó film * *good humour* (a) jó humor/kedély (b) jó természet * *a good idea* jó ötlet * *a good pair of scissors* egy jó olló * *have a good time* jól érzi magát; jól mulat * *Have a good time!* Jó mulatást!/Érezd/Érezzétek jól magad/magatokat! * *Be good!* Rendesen viselkedj! * *Good afternoon/morning/evening/night!* Jó napot/reggelt/estét/éjszakát (kívánok)! * *He is a good man.* Ő jó ember. * *It was very good.* Nagyon jó volt. **2.** jó; kedves: *be good to sy* kedves vkivel * *It is re-*

ally good of you to lend me your book. Nagyon kedves öntől, hogy kölcsönadja nekem a könyvét. * *They promised to be very good.* Megígérték, hogy nagyon jók lesznek. * *Would you be good enough to do this?* Lenne szíves/ (olyan) kedves ezt megtenni? **3.** jó; megfelelő; alkalmas: *good to eat* ehető * *Vegetable is very good for you.* A zöldség nagyon jót tesz neked. **4.** szép; tetszetős: *too good to be true* túl szép ahhoz, hogy igaz legyen **5.** jó (at sg vmiben); ért vmihez; ügyes: *a good doctor* jó orvos * *He is a good cook.* Ő jó szakács./Jól főz.

TIPP

A melléknevek szócikkeiben fontos helyesírási információkat is kapsz, például ha a szóvégi mássalhangzó megduplázódik (**big** – bigger – biggest), illetve amikor a szóvégi -y megváltozik (**happy** – happier – happiest).

big [big] <mn> (bigger, biggest) **1.** nagy: *a big house* nagy ház * *It's bigger than a bag.* Nagyobb, mint egy táská. **2.** idősebb: *my big brother* az idősebb testvérem **3.** nagy; fontos: *a big decision* fontos döntés **4.** jó; remek: *have a big time* remekül érzi magát
♦ **a big cheese** szl nagykutya ♦ **Big deal!** biz Nem nagy ügy!

happy ['hæpi] <mn> (happier, happiest) **1.** boldog; (meg)elégedett (with/about sy/sg vkivel/vmivel): *be happy to do sg* szívesen/örömmel tesz meg vmit * *She was very happy.* Nagyon boldog volt. * *I am happy to meet you.* Örülök./Boldog vagyok, hogy találkoztunk! **2.** szerencsés; találó: *a happy thought* jó gondolat/ötlet * *a happy coincidence* szerencsés egybeesés

31. feladat

Egészítsd ki a táblázatot a melléknevek közép- és felsőfokával. Figyelj a helyesíráásra! ➡ B1–B2

Alapfok	Középfok	Felsőfok
good		
busy		
far		
sad		
bad		
fat		

A vonzatos igék (másképpen: elöljárós igék) kikeresése

Az angol nyelvben rendkívül nagy számban fogsz vonzatos igével találkozni. Vegyük például a **butter** igét, amelynek *megvajaz* a magyar megfelelője. Ha azonban az **up** vonzattal kiegészítjük az igét, akkor a jelentése teljesen megváltozik: *hízeleg* a magyar megfelelő. (A vonzatos igékről bővebben lásd a *Vonzatos igék* fejezetet.)

²**butter** ['bʌtə] <ige> megvajaz: *He buttered a roll.* Megvajazott egy zsömlét.

butter sy up hízeleg vkinek

TIPP

A vonzatos igéket a tanulószótárban mindig az igei szócikkek végén szövegdobozban gyűjtöttük össze, ahol ábécérendben találod meg őket (az *angol–magyar* részben).

32. feladat

a) Milyen vonzatos igéket találsz a szócikkek végén? Mit jelentenek? ➡ A2

Ige	Vonzatos igék és jelentésük	
face		
point		
cross		
sail		
zoom		

b) Milyen vonzatos igéket találsz a szócikkek végén? Mit jelentenek? ➡ B1–B2

Ige	Vonzatos igék és jelentésük	
bump		
deal		
hammer		
wave		
polish		

Kulturális információs ablakok

A tanulószótár *angol–magyar* szótári részében nemcsak megszokott, hagyományos szócikkeket találasz. A szócikkek sorát sok helyen kulturális információs ablakok színesítik. Kultúrspecifikus fogalmak esetében, amikor az adott kifejezés kultúrához kötött, tehát nincs a másik nyelvben megfelelője, információs ablakokban rövid körülírást fogsz találni. Ezeket olvasgatva sok érdekességet tanulhatsz meg az angol kultúráról, szokásokról, ételekről és még rengeteg másról.

Big Ben

13,5 tonna súlyú harang a londoni parlament épületének óratornyában, amely mély zengésű kongásával jelzi a pontos időt. Ez a harangkongás egyben a BBC időjelzése is. A parlament ülészése alatt az óra számlapját kivilágítják.

33. feladat

a) Milyen új információkat tanultál a következő szavakról? A2/B1–B2

fish and chips .....

Fleet Street .....

Foyles .....

the Globe .....

Greenwich .....

Harrods .....

Hyde Park .....

Lady Chapel .....

b) Csoportosítsd a következő kultúrspecifikus szavakat! A2/B1–B2

the Globe; Harrods; the City; charity shop; Christmas pudding;
Santa Claus; Shepherd's pie; Hyde Park; Greenwich; Foyles;
fish and chips; the Lake District; Uncle Sam

Helyek	Személyek	Ételek	Boltok